

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
ADRODDIAD I :	Pwyllgor Sgriwtini Partneriaeth ac Adfywio
DYDDIAD:	27 Tachwedd 2014
PWNC :	Diweddariad Blynyddol – Trefniadau Diogelu ar gyfer Oedolion Bregus ym Môn
DEILYDD PORTFFOLIO:	Cynghorydd Kenneth P. Hughes
AWDUR YR ADRODDIAD:	Alwyn Jones / Iola Richards
Ffôn:	01248 752707 / 01248 752744
E-bost:	arjss@ynysmon.gov.uk / irss@ynysmon.gov.uk

1.0 ARGYMHELLION

- A1 Nodi'r diweddariad ynghylch diogelu yn yr adroddiad sydd ynghlwm, Ynys Môn - Diogelu Oedolion Bregus, Adroddiad Amlygu 2013/14 – Atodiad 1.
- A2 Nodi a chytuno'r datblygiadau a amlinellir yn rhan 5 yr Adroddiad Amlygu sef:-
- Bod y Gwasanaeth Oedolion a phartneriaid allweddol yn cydnabod yr angen i gytuno a gweithredu cynllun i baratoi ar gyfer y canllawiau diogelu newydd fel yr amlinellir hwy yn y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru) a Llesiant.
  - Gwerthuso profiadau dioddefwyr honedig, teuluoedd a thramgwyddwyr honedig o ymgysylltu gyda'r broses, gan gyfeirio'n benodol at ansawdd, dwyster ac effeithiolrwydd y cyfathrebu trwy gydol y cyfnodau ymchwiliol.
  - Archwiliadau cryfach o ffeiliau achos i sicrhau cydymffurfiaeth gyda chanllawiau cenedlaethol gyda golwg ar sefydlu dull gweithredu cyson ar draws y gwasanaethau, ac i fod mewn sefyllfa dda i raeadru dysgu a phrofiadau gwella gyda phartneriaid allweddol.
  - I gydnabod y rôl Ddiogelu uwch, bydd cynllun hyfforddiant lleol yn cael ei ddatblygu, ei weithredu a'i werthuso gan y cydlynnydd POVA.
  - Cydnabod bod rôl Eiriolaeth yn rhan annatod o'r broses a bod angen cryfhau'r ddarpariaeth fel ei bod ar gael ar draws pob maes gwasanaeth.
  - I gydnabod y gall materion Diogelu godi trwy faterion ansawdd o fewn y ddarpariaeth gofal un ai yng nghartref yr unigolyn ei hun neu o fewn sefydliad preswyl, argymhellir y dylid sefydlu swyddogaeth fusnes briodol o fewn y Gwasanaethau Oedolion er mwyn sicrhau bod y trefniadau ar gyfer monitro contractau a'r gofal a ddarperir yn gadarn.
- A3 Nodi'r diweddariad ynghylch y trefniadau Rhanbarthol a Lleol ar gyfer y Bwrdd Diogelu Oedolion– Atodiad 2.

A4 Nodi a chytuno'r argymhellion a amlinellir yn rhan 3 yr adroddiad hwn, sef:-

- Bod Aelodau'n cytuno bod y ddyletswydd statudol i sefydlu Bwrdd Diogelu Oedolion yn cael ei chyflawni ar ran yr Awdurdod gan Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru.
- Bod yr Aelodau'n cytuno'r strwythur ar gyfer y Bwrdd Diogelu Oedolion Rhanbarthol, a elwir yn Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru, fel y dangosir yn Rhan 4.8 y ddogfen berthnasol. Cefnogir y Bwrdd hwn gan grwpiau rhanbarthol swyddogaethol a'r Grwpiau Cyflawni isranbarthol.
- Bod Aelodau'n cytuno y bydd y strwythur newydd yn cael ei sefydlu cyn gynted ag y bo modd.
- Bod mater cyllido'r Bwrdd Diogelu Oedolion yn cael ei gynnwys yn y trafodaethau ar gyllideb 2015/16.

A5 Parhau i gefnogi ymwneud yr Aelodau â'r Rhaglen Ddiogelu gyffredinol.

2.0 **RHESYMAU**

2.1 Mae diogelu oedolion bregus yn bwysig i ni. Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl i ni gael cydbwysedd rhwng:

- Annog Annibyniaeth
a
- Diogelu Oedolion sy'n dueddol o gael eu cam-drin

2.2 Mae diogelu yn rhan greiddiol o ddyletswydd y Gwasanaethau Cymdeithasol i Oedolion. Mae'n hollbwysig felly bod gennym strwythurau a systemau effeithiol ar gyfer cyflawni'r nod hwn. Rydym yn ymrwymedig felly i sicrhau bod strwythurau a systemau yn gynaliadwy a'u bod yn rhoi Diogelu wrth wraidd ein gwaith partneriaeth ar draws y sector cyhoeddus a'r sector gofal yn gyffredinol.

Nid mater i asiantaethau statudol yn unig mo diogelu, fe ddylai fod yn fusnes pob un ohonom. Mae gan Ddarparwyr Gwasanaethau, cyrff statudol, yr heddlu a phob dinesydd rôl i'w chwarae yn hyn o beth mewn gwirionedd.

Awdur: Alwyn Jones

Teitl Swydd: Pennaeth Gwasanaethau Oedolion, Cyngor Sir Ynys Môn

Dyddiad: 27.10.2014

ATODIAD 1- Ynys Môn- Diogelu Oedolion Bregus, Adroddiad Amlygu 2013/14

ATODIAD 2- TREFNIADAU LLEOL A RHANBARTHOL BWRDD DIOGELU OEDOLION

ATODIAD 1

YNYS MÔN DIOGELU OEDOLION BREGUS

ADRODDIAD AMLYGU 2013/14

1. Rhagarweiniad– Materion allweddol

- 1.1 Nod Gweithdrefnau a Pholisi Cymru gyfan ar gyfer Diogelu Oedolion Bregus rhag camdriniaeth yw llywio'r gwaith diogelu a wneir gan bawb sy'n ymwneud â lles oedolion bregus yn y sector statudol, y trydydd sector, y sector annibynnol, gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol, yr heddlu a gwasanaethau eraill.
- 1.2 Mae gweithio rhyngasiantaethol da yn sicrhau bod yr holl gyfeiriadau'n cael eu rheoli'n effeithiol ac yn effeithlon gan wella perfformiad yn barhaus a diogelu'r dinasyddion mwyaf bregus yn Ynys Môn
- 1.3 Cydnabyddir bod defnyddio Tîm Datblygu Arferion BIPBC i gefnogi cartrefi gofal ar yr ynys yn ymyrraeth effeithiol o ran gwella arferion gofal, hyrwyddo gofal o ansawdd a lleihau nifer y cyfeiriadau diogelu. Mewn achosion o'r fath mae staff nyrsio proffesiynol o BIPBC yn cynorthwyo cartrefi gofal ar ffurf hyfforddiant a chyngor i sicrhau gwelliannau mewn safonau dogfennaeth ac arferion i gefnogi darparu gofal nyrsio da. Mae angen gwerthuso effaith lawn eu rôl gefnogol o safbwynt yr ymarferwyr a'r darparwyr gofal ar gyfer buddsoddiad parhaus.
- 1.4 Rydym wedi parhau i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r rhaglen ddiogelu ar lefel Gorfforaethol ac wedi gweithio mewn partneriaeth gydag adrannau eraill yn y Cyngor i hyrwyddo cyfrifoldeb corfforaethol tuag at ddiogelu. Yn ddiweddar lansiodd yr Adain Safonau Masnach ymgyrch i godi ymwybyddiaeth y cyhoedd o gynlluniau ariannol twyllodrus. Mae sawl achos wedi dod i'n sylw o bobl hŷn yn cael eu cam-drin yn ariannol gan fasnachwyr a thwyllwyr drygionus.
- 1.5 Y themâu allweddol sy'n codi o'r cyfeiriadau yw materion o gwmpas codi a chario, gofal Dementia, rheoli meddyginiaeth, gwybodaeth wael ymysg darparwyr gofal am y llwybrau ar gyfer cyfeiriadau amserol i wasanaethau arbenigol, a chamdriniaeth ariannol.
- 1.6 Mae Cydlynnydd POVA newydd gychwyn yn y swydd fel cam dros dro hyd nes y bydd yr Awdurdod Lleol wedi cwblhau cynlluniau ar gyfer datblygu Uned Ddiogelu Gorfforaethol ar draws y Gwasanaethau Oedolion a Phlant.

2. Hyfforddiant

- 2.1 Mae Fframweithiau Diogelu Oedolion a Phlant wedi eu hymgorffori'n ffurfiol yn y broses Gynefino Gorfforaethol ar gyfer pob gweithiwr newydd.

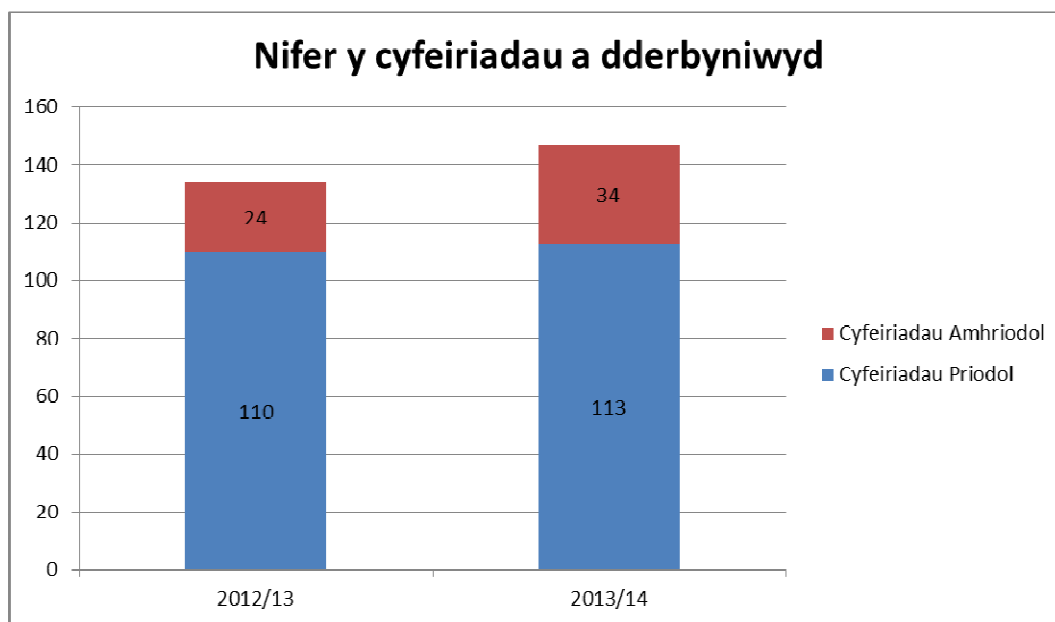
- 2.2 O gofio bod rôl AGGCC yn newid, mae'r Gwasanaethau Oedolion wedi cydnabod bod hyfforddiant arbenigol ar gyfer ymchwiliadau ar sail amlasiantaethol yn allweddol ar gyfer gwella hyder ac arferion ymarferwyr rheng-flaen wrth i'w swyddogaethau barhau i esblygu.
- 2.3 Mae rhaglen hyfforddi barhaus yn darparu hyfforddiant ymwybyddiaeth sylfaenol, gan sicrhau bod staff sy'n darparu gofal ar draws y sectorau gofal yn ymwybodol o'r Polisi a'r Gweithdrefnau Cymru Gyfan ar gyfer Diogelu Oedolion Bregus.

3. **Crynodeb o weithgareddau POVA yn 2013/14**

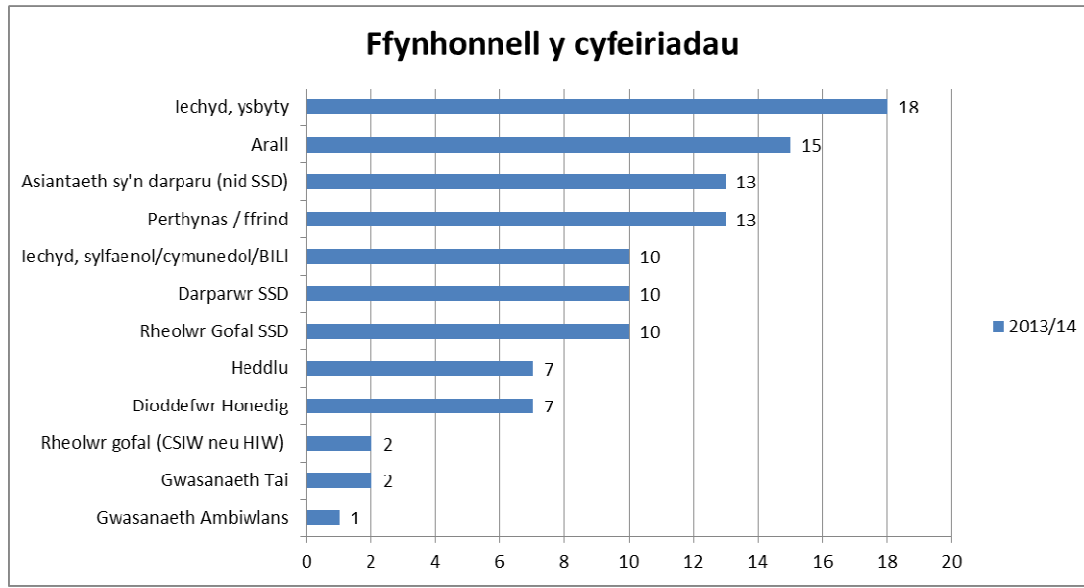
- Proseswyd 108 o gyfeiriadau allan o 147 trwy'r broses POVA ffurfiol. Ystyriwyd felly bod 23% ohonynt yn amhriodol.
- Mae'r data yn awgrymu mai'r dioddefwyr nodweddiadol yw merched hŷn sy'n byw yn eu cartrefi eu hunain, sy'n dioddef camdriniaeth emosiynol, seicolegol a chorfforol gan ddynion.
- Y ganran uchaf o gyfeiriadau POVA yw'r rheini ar gyfer Pobl Hŷn, gyda nifer y cyfeiriadau ar gyfer pobl gydag Anabledd Dysgu bron mor uchel.
- Cynhaliwyd 15 o ymchwiliadau gan yr heddlu yn ystod 2013/14.
- Mae'r perfformiad yn erbyn dangosyddion Cenedlaethol yn 2013/14 wedi bod yn is na'r disgwyl oherwydd bod 10 o unigolion wedi gwneud dewisiadau gwybodus ynghylch aros mewn sefyllfa o berygl.

Nifer y cyfeiriadau a dderbyniwyd

Mae nifer y cyfeiriadau ar gyfer diogelu oedolion wedi cynyddu yn ystod y flwyddyn a aeth heibio (147 yn 2013/14 o gymharu â 134 yn 2012/13). Mae'r graff isod yn dangos patrwm y cyfeiriadau dros y 2 flynedd ddiwethaf.

Ffynhonnell y cyfeiriadau

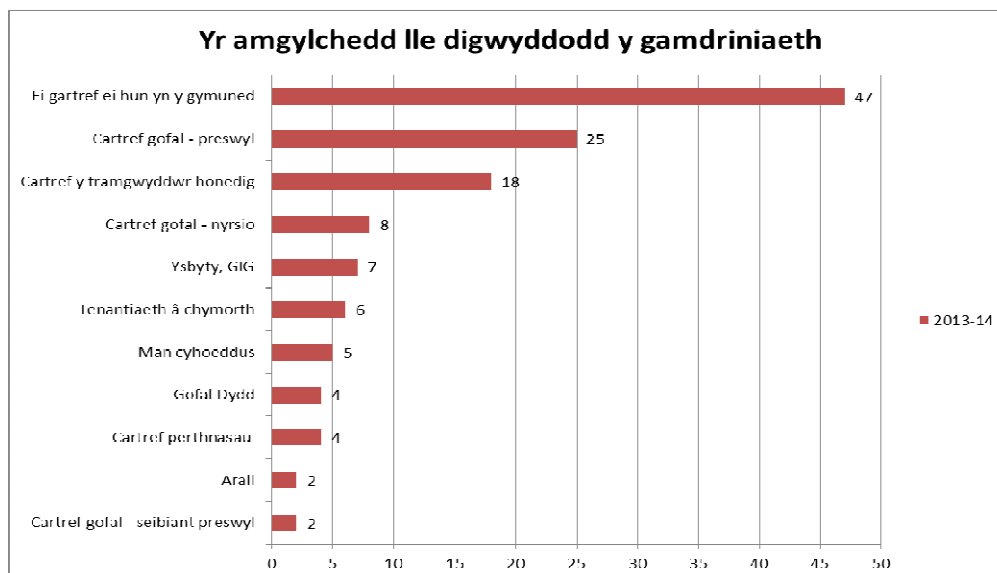

Cofnodwyd y nifer uchaf o gyfeiriadau gan ysbytai (18) a chafwyd 13 gan berthnasau a 10 gan ddarparwyr gofal.

Mae'r data yn awgrymu bod mwy o ymwybyddiaeth o'r sbardunau ar gyfer cyfeiriadau POVA a bod gwell dealltwriaeth o'r llwybr cyfeirio yn sgil hyfforddiant effeithiol a chyfundrefnol ar draws y sectorau.

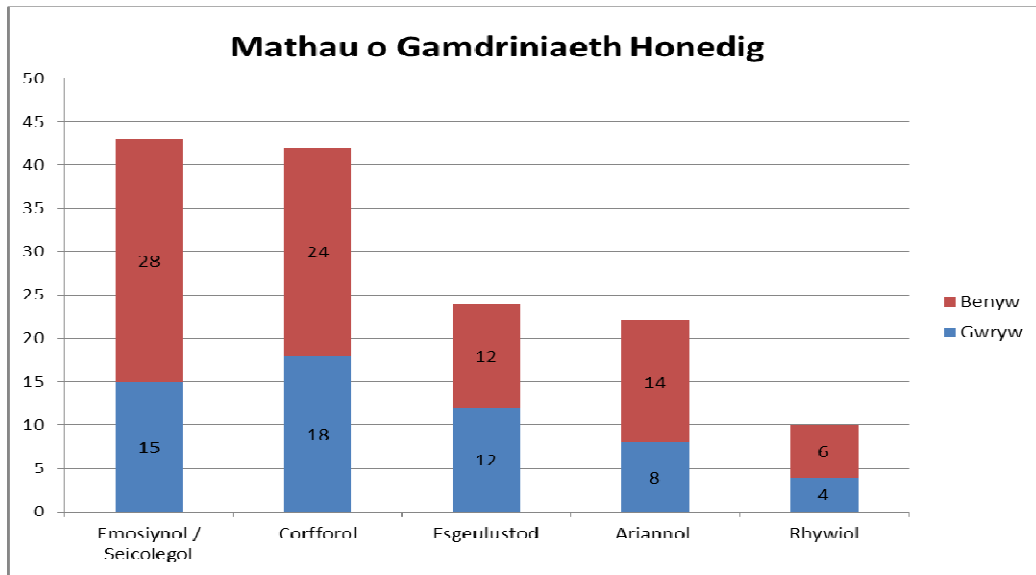
Roedd dadansoddiad o'r data yn cadarnhau bod y gyfran uchaf o'r cyfeiriadau a ddaw o'r ysbytai yn rhai ar gyfer unigolion sy'n derbyn gofal fel cleifion preswyl.

Yr amgylchedd lle digwyddodd y gamdriniaeth

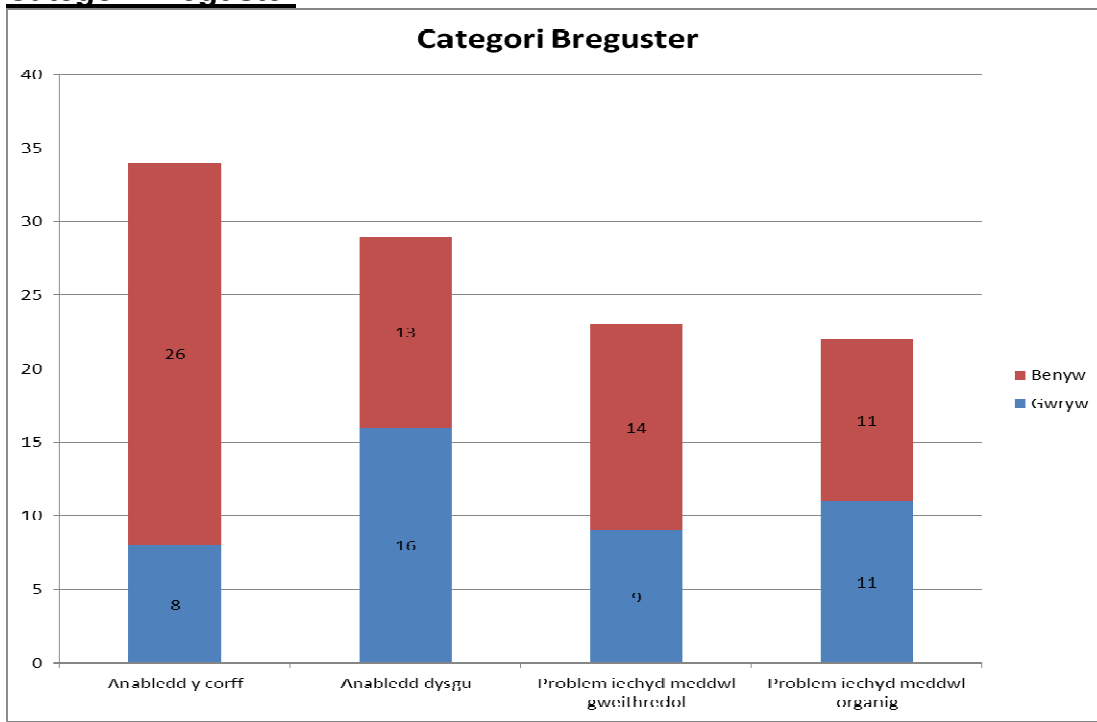

Mae'r ganran uchaf o gamdriniaeth yn digwydd yng nghartref yr unigolyn ei hun gyda'r ganran o gamdriniaeth sy'n digwydd mewn sefydliadau preswyl / nyrsio bron yr un mor uchel. Mae hyn yn adlewyrchu patrymau'r flwyddyn flaenorol.

Mathau o Gamdriniaeth Honedig

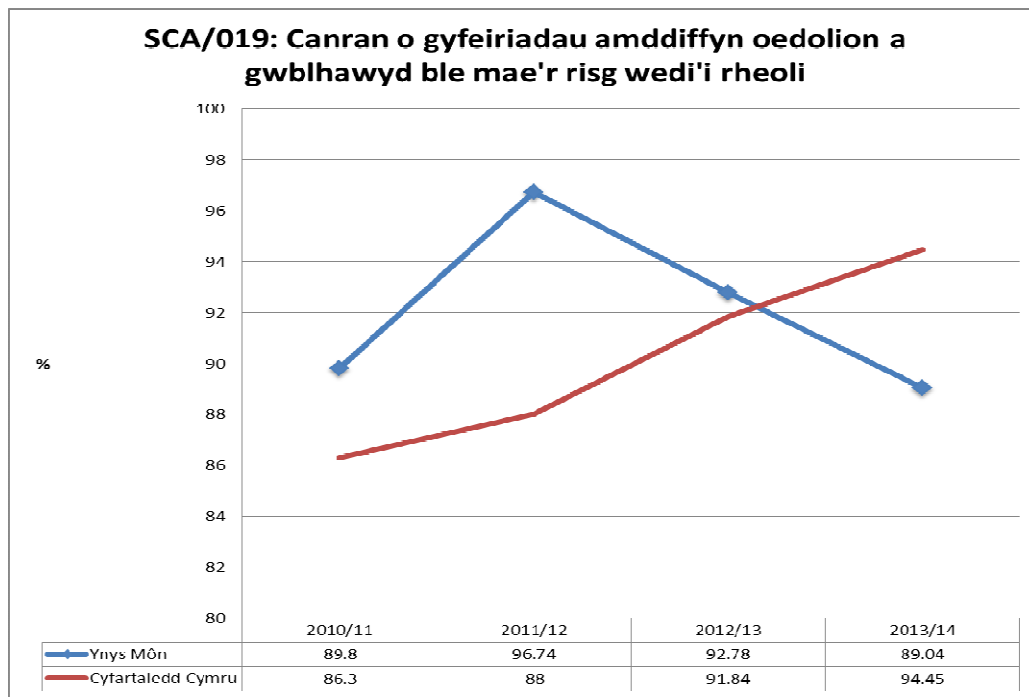
Categori Breguster

Mae data ar gyfer Pobl Hŷn wedi ei gynnwys yn y categori Anabledd Corfforol

Dangosyddion Perfformio

Mae ein perfformiad mewn perthynas â rheoli risg mewn cyfeiriadau diogelu oedolion yn ystod 2013/14 yn adlewyrchu tuedd at i lawr, gyda 10 dioddefwr honedig allan o 90 yn gwrthod y camau a argymhellwyd gan y Tîm Amlddisgyblaethol ac felly yn cael eu categorio fel 'risg nad yw'n cael ei rheoli'. Mae ein data perfformiad dros y 3 blynedd diwethaf wedi ei adlewyrchu yn y siart a ganlyn.

Mae'n bwysig nodi bod y cwmp ym mherfformiad 2013/14 yn hyn o beth yn adlewyrchu penderfyniadau unigolion i aros mewn sefyllfaoedd o risg. Mae'r cyngor yn parhau i weithio gyda'r holl unigolion i sicrhau bod ganddynt opsiynau i ostwng risgiau ym mhob achos.

4. Cynadleddau Achos

- 4.1 Mae nifer y cyfeiriadau sy'n mynd i gynadleddau achos yn parhau i fod yn gymesurol isel, sef 10 bob blwyddyn. Mae hyn yn arwydd bod risgiau yn cael sylw a'u rheoli yn ystod cyfnodau cychwynol yr ymyrraeth amlasiantaethol.
- 4.2 Mae cynadleddau achos amlasiantaethol yn rhoi cyfleon i deuluoedd ymgysylltu ac i gytuno ar gynllun gweithredu ar gyfer diogelu. Fodd bynnag ac fel mae data perfformiad yn cadarnhau yn unol â chyfarwyddiadau unigol yn seiliedig ar eu galluedd meddyliol, mae'n parhau i fod yn anodd gostwng y risgiau i bob dioddefwr honedig.
- 4.3 Mae'n werth nodi bod angen cynyddu ymgysylltiad dioddefwyr, perthnasau ac eiriolwyr mewn cynadleddau achos ac rydym wedi cymryd camau i sicrhau bod partiön arwyddocaol eraill yn chwarae cymaint o ran â phosib yn y cyfnodau allweddol yn ystod y broses ymchwiliol.

5 Meysydd ar gyfer eu datblygu

- 5.1 Mae'r Gwasanaeth Oedolion a phartneriaid allweddol yn cydnabod yr angen i gytuno a gweithredu cynllun i baratoi ar gyfer y canllawiau diogelu newydd fel yr amlinellir hwy yn Neddf Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru) a Llesiant. Mae Bwrdd Diogelu Gwynedd a Môn yn amlinellu'r gyrwyr a'r gweithdrefnau ar gyfer newid arferion a roddir ar waith gan reolwyr gwasanaeth allweddol ar draws y sectorau. Cydnabyddir hyn ym mhrif rôl y Cydlynnydd Oedolion Bregus mewn partneriaeth gyda chydranddeiliaid allweddol.

- 5.2 Cam allweddol fydd gwerthuso profiadau dioddefwyr honedig, teuluoedd a thramgwyddwyr honedig o ymgysylltu gyda'r broses, gan gyfeirio'n benodol at ansawdd, dwyster ac effeithiolrwydd y cyfathrebu trwy gydol y cyfnodau ymchwiliol.
- 5.3 Rydym yn bwriadu cryfhau ein harchwiliadau o ffeiliau achos i sicrhau cydymffurfiaeth gyda chanllawiau cenedlaethol gyda golwg ar sefydlu dull gweithredu cyson ar draws y gwasanaethau ac i fod mewn sefyllfa dda i raeadru dysgu a phrofiadau gwella gyda phartneriaid allweddol.
- 5.4 I gydnabod y rôl Ddiogelu uwch, bydd cynllun hyfforddiant lleol yn cael ei ddatblygu, ei weithredu a'i werthuso gan y cydlynnydd POVA.
- 5.5 Rydym yn cydnabod bod rôl eiriolaeth yn rhan annatod o'r broses a bod angen cryfhau'r ddarpariaeth fel ei bod ar gael ar draws pob maes gwasanaeth.
- 5.6 Rydym yn cydnabod y gall materion Diogelu godi trwy faterion ansawdd o fewn y ddarpariaeth gofal un ai yng nghartref yr unigolyn ei hun neu o fewn sefydliad preswyl. Argymhellir y dylid sefydlu swyddogaeth fusnes briodol o fewn y Gwasanaethau Oedolion er mwyn sicrhau bod y trefniadau ar gyfer monitro contractau a'r gofal a ddarperir yn gadarn.

Hydref 14

ATODIAD 2

TREFNIADAU RHANBARTHOL A LLEOL Y BWRDD DIOGELU OEDOLION

PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1 Mae'r adroddiad hwn yn gofyn i Gyngor Sir Ynys Môn gytuno bod yr angen statudol i sefydlu Bwrdd Diogelu Oedolion yn cael ei gyflawni ar ran yr awdurdod gan Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru.

2. CRYNODEB GWEITHREDOL

2.1 Mae Adran 134 Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) 2014 yn dweud bod yn rhaid i Fyrddau Diogelu Plant (BDP) a Byrddau Diogelu Oedolion (BDA) gael eu sefydlu. Bydd hyn yn sicrhau bod diogelu oedolion ar sylfaen debyg i'r hyn a welir gyda diogelu plant.

2.2 Bydd rheoliadau'n dilyn y Ddeddf a byddant yn nodi ardaloedd yng Nghymru lle mae'n rhaid cael Byrddau Diogelu ("Ardaloedd Byrddau Diogelu"). Mae Llywodraeth Cymru wedi dweud yn gyson y bydd yr Ardaloedd Byrddau Diogelu yn dilyn troedbrint y gwasanaethau cyhoeddus a osodwyd gan y Byrddau Iechyd ac Awdurdodau'r Heddlu: y chwe Sir sy'n ffurfio Gogledd Cymru.

2.3 Mae gwaith wedi cael ei wneud i ddatblygu trefniadau rhanbarthol ar gyfer y Byrddau Plant ac Oedolion cyn dyfodiad y ddeddfwriaeth, a chafodd adroddiad ar strwythur arfaethedig ar gyfer y Byrddau Diogelu Oedolion ei gylchredeg i asiantaethau partner perthnasol yn 2013. Roedd yr adroddiad hwn yn cynnig trefniant dwy haen, sef trefniant tebyg i'r hyd a oedd yn bodoli gyda'r Byrddau Plant ar y pryd.

2.4 Mae Byrddau Diogelu Plant wedi bod yn statudol ers 2006, ac y mae byrddau isranbarthol ar y cyd wedi bod yn eu lle ers cryn amser. Mae hyn wedi golygu bod y Byrddau Plant wedi gallu symud tuag at ranbartholi yn gyflymach na'r byrddau oedolion; fodd bynnag, mae hyn yn golygu yn awr y gall y byrddau oedolion ddysgu o brofiadau'r byrddau plant.

2.5 I gydnabod maint ac amrywiaeth ardal Gogledd Cymru, fe ddatblygodd y byrddau plant fodel a oedd yn cadw swyddogaethau statudol y Byrddau Diogelu Plant Lleol (BDPLI) isranbarthol presennol ar y lefel isranbarthol. Hefyd, sefydlwyd bwrdd rhanbarthol er mwyn lleihau dyblygu, rhannu arferion gorau a darparu cyfeiriad strategol; gyda'r olaf yn cynnwys cyfarwyddo 4 is-grŵp rhanbarthol i gyflawni rhai o swyddogaethau'r byrddau. Galwyd hwn yn fodel 'dwy haen'. Roedd y model hwnnw yn wahanol i'r hyn a fabwysiadwyd ar draws y rhan fwyaf o Gymru lle sefydlwyd trefniadau rhanbarthol llawn. Mae'r model dwy haen a'r model rhanbarthol llawn wedi cael eu gwerthuso gan Brifysgol Sheffield ac y mae adroddiad manwl ar gael ar gais..

2.6 Mewn ymateb i'r gwersi a ddysgwyd o weithrediad y system dwy haen mae'r byrddau plant yn awr yn bwriadu symud i ffwrdd oddi wrth y model hwn tuag at fwrdd rhanbarthol cryfach. Yn y model newydd hwn, bydd swyddogaethau statudol yn fater i'r Bwrdd Rhanbarthol, a bydd y grwpiau cyflawni isranbarthol yn sicrhau bod arferion lleol yn bodloni angen lleol. Mae adroddiad sy'n cynnig hyn wedi cael ei roi gerbron yr asiantaethau partner perthnasol, a'r bwriad yn awr yw mabwysiadu'r model newydd hwn ar gyfer y byrddau oedolion.

2.7 Ar hyn o bryd felly, bydd y Bwrdd Diogelu Oedolion amlasiantaethol presennol sy'n cael ei gynnal ar y cyd rhwng Ynys Môn a Gwynedd yn cael ei ddisodli gan Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru. Yn ei le, ochr yn ochr â'r Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru fe fydd Grŵp Cyflawni isranbarthol ar gyfer Diogelu Oedolion ar y cyd yn Ynys Môn a Gwynedd, strwythur fydd yn cael ei efelychu yn Sir Ddinbych a Chonwy a Sir y Fflint a Wrecsam.

2.8 Mae'r Cynllun ar gyfer sefydlu'r Bwrdd Diogelu Oedolion yn cael ei weithredu ar hyn o bryd, ac mae cyfarfodydd cychwynnol wedi eu cynnal.

3. ARGYMHELLIAD(ION) / OPSIYNAU

3.1 Bod Aelodau'n cytuno bod yr angen statudol i sefydlu Bwrdd Diogelu Oedolion yn cael ei gyflawni ar ran yr Awdurdod gan Fwrdd Diogelu Oedolion Gogledd (Cymru).

3.2 Bod yr Aelodau'n cytuno y bydd y strwythur ar gyfer y Bwrdd Diogelu Oedolion Rhanbarthol a elwir Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru (BDOGG) fel a ddangosir yn Adran 4.2 yr adroddiad sydd ynghlwm yn Atodiad 1. Bydd y BDOGG yn cael ei gefnogi gan Grwpiau sy'n seiliedig ar swyddogaethau a Grwpiau Cyflawni isranbarthol.

3.3 Bod Aelodau'n cytuno i'r strwythur newydd gael ei sefydlu mor fuan ag sy'n bosibl.

3.4 Bod cyllid ar gyfer y Bwrdd Diogelu Oedolion yn cael ei gynnwys o fewn y trafodaethau cyllidebol presennol am 2015/16.

4. GWYBODAETH GEFNDIROL

4.1 Mae gan Ynys Môn a Gwynedd Fwrdd Diogelu Oedolion ar y cyd. Mae gan Gyngor Bwrdeistref Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam Bwyllgor Diogelu Oedolion eu hunain sy'n gweithredu o fewn ffiniau'r Awdurdod Lleol.

4.2 Yn ôl Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles (Cymru) 2014, amcanion y Byrddau Diogelu Oedolion yw :-

- a) Diogelu oedolion o fewn ei ardal sydd ag anghenion i ran gofal a chefnogaeth (p'un a yw awdurdod lleol yn bodloni unrhyw un o'r anghenion ai peidio); ac
- b) Sy'n dioddef, neu sydd mewn peryglo o gael eu cam-drin neu eu hesgeuluso
- c) Atal yr oedolion hynny o fewn ei ardal y soniwyd amdanynt ym mharagraff (a) (i) rhag bod perygl o gael eu cam-drin neu eu hesgeuluso.

4.3 Bydd rheoliadau yn dilyn y ddeddf, a byddant yn nodi'r ardaloedd yng Nghymru lle y sefydlir Byrddau Diogelu ("ardaloedd Bwrdd Diogelu"). Mae datganiadau a ryddhawyd gan y Dirprwy Weinidog dros Blant a Gwasanaethau Cymdeithasol o 2011 ymlaen wedi nodi y byddai'n well petai ardaloedd y bwrdd diogelu yn dilyn troedbrint y gwasanaeth cyhoeddus a sefydlwyd gan y Byrddau lechyd a'r Awdurdodau Heddlu.

4.4 Cynhaliwyd seminar Diogelu Oedolion Rhanbarthol ym mis Ionawr 2013. Yn dilyn y seminar, datblygwyd papur opsiynau a nodwyd opsiwn oedd yn cael ei ffafrio. Roedd yr opsiwn a ffefrir yn dilyn y strwythur sy'n cael ei ddatblygu ar gyfer Byrddau Diogelu Plant, ac roedd yn cynnig strwythur dwy haen gyda Bwrdd Rhanbarthol a thri bwrdd isranbarthol. Roedd y byrddau isranbarthol i'w sefydlu gan y 6 awdurdod lleol yn ffurfio byrddau ar y cyd. Roedd y strwythur hwn eisoes yn bodoli yn Ynys Môn a Gwynedd.

4.5 Roedd y papur hefyd yn cynnig y dylai elfennau fel hyfforddiant, perfformiad ac archwilio, polisi, ac adolygiadau achosion dirifol gael eu cyflawni'n rhanbarthol, unwaith yn rhagor fel yr oedd yn cael ei ddatblygu ar gyfer y Byrddau Diogelu Plant. Wedyn cylchredwyd adroddiad 'Sgript Cyffredin' i bartneriaid i wrpasau adrodd yn ôl. Cafodd y papur opsiynau a'r adroddiad sgript cyffredin eu trafod ymhellach yn y cyfarfod o'r Bwrdd Rhaglen Gwasanaethau Cymdeithasol ac lechyd ar 2 Mai 2013.

4.6 Bydd Bwrdd Diogelu Oedolion Gogledd Cymru yn :-

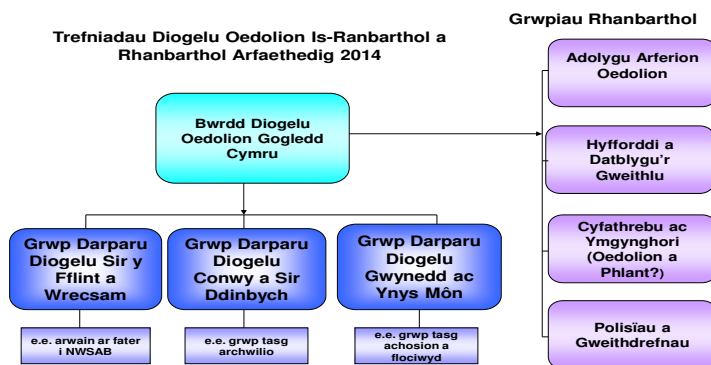
- Ychwanegu gwerth ac yn gwella canlyniadau i oedolion bregus sydd angen eu diogelu a'u hamddiffyn.
- Yn datblygu ac yn darparu cyfeiriad strategol rhanbarthol.
- Yn cyfarwyddo ac yn monitro grwpiau rhanbarthol ar gyfer Hyfforddi a Datblygu Gweithlu, Polisiâu a Gweithdrefnau, Cyfathrebu ac Ymgynghori ac Adolygiadau o Arferion yn y maes Oedolion.
- Yn datblygu ac yn monitro fframwaith rheoli perfformiad.
- Yn darparu her a chefnogaeth i asiantaethau rhanbarthol ac Awdurdodau Lleol.
- Yn cytuno ar y gyllideb ac yn ei rheoli.
- Yn darparu'r rhyngwyneb gyda Llywodraeth Cymru a'r Bwrdd Diogelu Cenedlaethol.

4.6.2 Bydd y Grŵp Darparu Diogelu Oedolion isranbarthol yn :-

- Gweithredu strategaeth ranbarthol a'r cynllun busnes
- Yn cydlynu ac yn monitro gweithgaredd amlasiantaethol isranbarthol
- Yn edrych ar ddata perfformiad lleol, e.e. Canlyniadau, atgyfeiriadau, POVAs, uchafu pryderon, diogelu oedolion a gorchmynion cefnogaeth.
- Yn bresennol mewn cyfarfodydd strategol
- Yn monitro hyfforddiant a'i effaith.
- Yn cynnal archwiliadau a darparu sicrwydd ansawdd
- Yn ystyried achosion o ddiddordeb arbennig / achosion a gawsant eu blocio / achosion 'ond y dim'.
- Yn darparu dehongliad lleol o brotocolau rhanbarthol
- Yn arwain ar faterion ar gais y bwrdd rhanbarthol.

4.7 Aethpwyd â'r cynigion hyn ers hynny i'r Pwyllgorau Diogelu Oedolion presennol ac i Fwrdd Diogelu Oedolion ar y cyd Ynys Môn a Gwynedd.

4.8 Diagram 1 – Strwythur arfaethedig ar gyfer Bwrdd Diogelu Gogledd Cymru

5.0 YMGYNGHORI

5.1 Rhoddodd y Bwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol ystyriaeth i, a chytuno ar adroddiad yn amlinellu'r newidiadau i drefniadau'r Bwrdd Plant, oedd yn nodi y byddai'r Bwrdd Oedolion yn cael ei ddatblygu yn seiliedig ar yr un model. Mae'r holl bartneriaid perthnasol hefyd wedi derbyn yr adroddiad hwn ers hynny. Ymgynghorwyd â Bwrdd Diogelu Oedolion Ynys Môn a Gwynedd ar y cyd a'r Pwyllgorau Diogelu Oedolion Lleol ar draws y pedair Ardal Awdurdod Lleol arall oedd ar ôl ynglŷn â'r awgrymiadau i newid. Mae eu sylwadau wedi cyfrannu at y cynigion terfynol.

6. GOBLYGIADAU ADNODDAU

- 6.1 Mae'r Bwrdd Diogelu Oedolion yn Fwrdd statudol a bydd angen iddo gael ei gyllido gan gyfraniadau gan ei bartneriaid. Mae'r adroddiad hwn yn gofyn i'r cyllid ar gyfer y Bwrdd gael ei gynnwys yn y trafodaethau cyllidebol ar gyfer 2015/16.

7. RISG

- 7.1 Y risg fwyaf i'r Bwrdd Diogelu ac i'r Awdurdod Lleol yw'r perygl o ddigwyddiad difrifol fydd yn dod i'r casgliad fod y Bwrdd Diogelu neu un neu fwy o'i asiantaethau partner wedi methu yn eu dyletswydd o ddiogelu. O fewn gofal cymdeithasol nid oes y fath beth a dim risg, ond bydd y strwythur newydd yn ceisio sicrhau bod yr asiantaethau partner yn cymryd yr holl gamau rhesymol i ddiogelu oedolion sydd mewn peryglo o gamdriniaeth ac esgeulustod.
- 7.2 Mae yna risg na ellir cael cytundeb ynglŷn â chyllid o fewn yr amserlenni a nodwyd oherwydd yr anawsterau o negodi cyllidebau ar draws y 6 Awdurdod Lleol a'r partneriaid statudol eraill: Heddlu, Iechyd, Gwasanaeth Prawf, a'r Cwmnïau Ailsefydlu Cymunedol.

8. GYRWYR A GOBLYGIADAU

- 8.1 Cysylltiadau i'r Cynllun Corfforaethol a'r Gofrestr Risg

Mae Byrddau Diogelu Plant a Byrddau Diogelu Oedolion yn Fyrddau statudol sy'n cyfrannu tuag at gyflawni cyfrifoldebau'r Cyngor dros blant ac oedolion bregus.

- 8.2 Unrhyw oblygiadau cydraddoldebau, cynaliadwyaeth bioamrywiaeth.

Nod diogelu plant ac oedolion bregus yw sicrhau na fydd plant ac oedolion bregus o unrhyw gefndir yn dioddef esgeulustod neu gamdriniaeth.

- 8.3 Effaith ar bolisiau a gweithdrefnau cyfredol.

Fe all rhanbartholi olygu mwy o deithio i rai o Aelodau'r Bwrdd Diogelu, ond bydd defnydd llawn yn cael ei wneud o gyfathrebu electronig lle bo hynny'n bosibl. Bydd y gostyngiad net yn nifer y cyfarfodydd ar draws Gogledd Cymru yn golygu y bydd llai o deithio mewn ceir a throedbrint carbon is.

- 8.4 Bydd newidiadau i strwythur y Byrddau Diogelu yn cael effaith ar y polisiau a'r gweithdrefnau sy'n bodoli ar hyn o bryd.

9. CYHOEDDI

- 9.1 d / b

10. RHESWM(AU) AM YR ARGYMHELLIAD(ION)

- 10.1 I leihau dyblygu a gwella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd Byrddau Diogelu ar draws Gogledd Cymru. Bydd cynigion hefyd yn bodloni anghenion Llywodraeth Cymru i sefydlu Bwrdd Diogelu.